Ontwikkelverslag bacheloropleiding Griekse en Latijnse Taal en Cultuur en masteropleiding Oudheidstudies, Rijksuniversiteit Groningen

13-14 oktober 2025

Thema 1: Werving studenten

Context
De opleidingen GLTC en Oudheidstudies werken actief aan het vergroten van de studenteninstroom, zowel nationaal als internationaal. Daarbij is de werving naar studenten voor de bacheloropleiding relatief duidelijk ingericht, terwijl werving voor de masteropleiding complexer blijkt. Bovendien bestaan er misvattingen bij scholieren en docenten over de inhoud en beroepsperspectieven van de opleiding (bv. dat deze enkel op het leraarschap gericht is).

De faculteit onderzoekt nieuwe vormen van zichtbaarheid, outreach en communicatie; bovendien bestaat er brede behoefte om de opleiding nadrukkelijker neer te zetten als academische studie met veelzijdige inhoud en uitwegen.

Gesprek
Deelnemers zien duidelijke kansen in het versterken van de zichtbaarheid van de inhoud van de opleiding en de positionering van de opleidingen bachelor GLTC en master Oudheidstudies in Groningen. Door expliciet te laten zien welke onderzoeksactiviteiten er plaatsvinden en welke expertise er binnen de opleiding aanwezig is, kan de opleiding zich herkenbaarder onderscheiden van andere instellingen. Een jaarlijkse scholierendag op locatie in Groningen, waaraan alle stafleden bijdragen, wordt hierbij gezien als een veelbelovende vorm. Door middel van workshops, minicolleges en ervaringsgerichte activiteiten kan de opleiding onder een grote groep leerlingen onder de aandacht worden gebracht.

Een tweede kans betreft het beter informeren van docenten aan middelbare scholen. Uit de gesprekken blijkt dat veel docenten beperkt zicht hebben op de huidige onderzoekspraktijk en academische vaardigheden binnen de opleiding. Het faciliteren van docentenbijeenkomsten, of het delen van onderwijs- en onderzoek voorbeelden, kan ervoor zorgen dat zij potentiële studenten beter kunnen begeleiden. Docenten kunnen ook optreden als belangrijke studieadviseurs voor leerlingen.

Daarnaast zien deelnemers mogelijkheden in het vergroten van de digitale zichtbaarheid. Hoewel er al een webclass bestaat, blijkt dat digitale open dagen relatief weinig bezoekers trekken. Het gebruik van korte videofragmenten waarin stafleden zich voorstellen of waarin proefcolleges worden aangeboden, zou kunnen bijdragen aan het verlagen van de drempel voor geïnteresseerden. Door studenten en alumni in videoformats aan het woord te laten, ontstaat bovendien een diverser en realistischer beeld van studie en beroepsmogelijkheden.

Een vierde kans is het actief delen van data over herkomst en leeftijdsgroepen van geïnteresseerde leerlingen. Door patronen inzichtelijk te maken, kan communicatie gerichter worden ingezet. Het identificeren van interesse in een vroeg stadium (bijvoorbeeld in 4 vwo) biedt ruimte voor meerjarige opvolging en contactmomenten.

Verder wordt benoemd dat internationale studenten in toenemende mate belangstelling hebben voor de masteropleiding, mede vanwege de relatief lage kosten van studeren in Nederland en de aantrekkingskracht van inspirerende onderzoekers. Het expliciteren van onderzoeksgroepen en onderzoeksthema’s zou deze interesse kunnen versterken. Tegelijkertijd is het belangrijk om een goede balans te houden tussen taalvaardigheid (Grieks en Latijn) en bredere historische en erfgoedonderdelen, zodat het onderwijs geschikt blijft voor zowel Nederlandse als internationale studenten.

Tot slot werd er gesproken over de toelating zonder Latijn en Grieks vanaf de bachelor. Op dit moment moeten leerlingen al op twaalfjarige leeftijd kiezen voor Grieks of Latijn, terwijl dit vaak bepalend is voor hun latere mogelijkheden binnen de opleiding. Er werd benadrukt dat de optie om een talenopleiding te volgen ook behouden moet blijven voor studenten die deze klassieke talen niet als vooropleiding hebben gehad, aangezien veel jongeren tussen hun twaalfde en negentiende levensjaar pas interesse ontwikkelen in de oudheid. Een mogelijk model zou zijn om in het eerste semester Latijn en in het tweede semester Grieks aan te bieden, zodat instromers beide talen kunnen leren. In Vlaanderen en Duitsland kunnen studenten immers Grieks en Latijn studeren zonder voorafgaande kennis, en in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten is zelfs sprake van 30% meer studenten dankzij dergelijke toegankelijkheid. Tegelijkertijd werd benadrukt dat het onderwijs in vertaling belangrijk blijft, maar niet ten koste mag gaan van studenten die zich juist in de talen zelf willen verdiepen. Dit zou de instroom kunnen verbreden, maar vraagt aanpassing van het Croho-label en landelijke afspraken en wordt daarom gezien als een langetermijndoel en onderdeel van een breder landelijk gesprek.

Conclusie

Er liggen duidelijke kansen om de voorlichting te versterken door (1) de academische inhoud en onderzoeksprofielen zichtbaarder te maken, (2) docenten beter te informeren en te betrekken, (3) meer gebruik te maken van digitale communicatiemiddelen zoals video’s, (4) data-analyse structureel in te zetten voor gerichte outreach, en (5) onderscheidende programmaonderdelen expliciet te communiceren. Door actief te werken aan beeldvorming op meerdere niveaus kan de instroom voor zowel bachelor als master duurzaam worden verhoogd.

Thema 2: Herziening BA en MA

MA

De opleiding benoemt dat het belangrijk is om de toekomst van de MA Oudheidstudies te bespreken.

Het panel vraagt over de taaleis voor Grieks en Latijn in de track Classics. De opleiding geeft aan dat de herziening voor meer flexibiliteit zorgt dan de huidige vorm van de masteropleiding. Op deze manier kunnen ook studenten zonder een Grieks of Latijns achtergrond onderzoekscollege's volgen binnen de track Classics, maar voor studenten die eventueel een PhD willen doen of een lerarenopleiding willen volgen is een Grieks of Latijns achtergrond wel nodig. Deze flexibiliteit zorgt er ook voor dat studenten van vergelijkbare studies bij andere universiteiten de MA Oudheidstudies ook kunnen volgen. De opleiding heeft ook aangegeven dat het Faculteitsbestuur wel nodig heeft dat er een minimum van 20 studenten instroomt voor MA Oudheidstudies.

De opleiding benoemt een paar knelpunten over de huidige format van MA Oudheidstudies, een voorbeeld is dat in het huidige voorstel de 10EC van talige vakken te weinig zijn. Ze voldoen niet aan de 20EC eis voor taalvakken.

Een ander knelpunt waarmee rekening gehouden moet worden is de werkdruk voor docenten, er bestaat een risico dat het te intensief is op dit moment. Het panel voegt ook toe dat dit het geval kan zijn voor studenten.

De opleiding legt uit dat de constructie van de vakken voor studenten met en zonder Gr/Lat moet uitgezocht worden omdat de taaleis wel een belangrijk thema is. Er zijn wel een paar mogelijkheden die de deelnemers hebben voorgesteld: een idee is dat onderzoekscollege's twee keer per week opgesplitst worden, een keer zouden niet-talige materiaal worden doorgenomen, en de andere keer zou taalspecifieke materiaal behandeld worden.

Het panel vraagt of keuzevakken bij andere opleidingen als Archeologie beschikbaar zijn. De opleiding licht toe dat er veel in aanbod zijn, de Classics-track kan lenen van andere opleidingen, en de Oudheids-track kan van Classics lenen. Het is ook belangrijk dat MA Oudheidstudie ook beschikbaar is voor Geschiedenis studenten.

Het panel vraagt hoe de stage in de herziening van de masteropleiding past. De opleiding zegt dat de stage een optie is binnen MA Oudheidstudies, maar studenten hebben ook de keuze om andere arbeidsmarktgerelateerde vakken te volgen.

De opleiding vraagt hoe MA Oudheidstudies de instroom van studenten kan stimuleren. Het panel stelt een samenwerking met andere opleidingen voor als Archeologie. De opleiding zegt dat dit een ingewikkelde optie is vanwege zorgen binnen Archeologie over aspecten als beroepseisen. Het panel voegt ook toe dat de reputatie van individuele stafleden ook een belangrijke invloed kan zijn om een opleiding aantrekkelijk te maken voor studenten.

BA

De opleiding vraagt zich af hoe vaardigheden en leerdoelen aangepakt worden vanwege de vakken van BA GLTC die uit de opleiding verdwijnen (vooral Acad. Vaardigheden).

Een voorstel van de opleiding is om de vaardigheden te verspreiden. De eerstejaarsstudenten beginnen met essays schrijven en daarna opbouwen naar onderzoek. Het panel benoemt ook een portfolio met kleinere opdrachten, wat voorgesteld werd tijdens de visitatie om leerdoelen te behalen. Daarnaast stelt het panel tussentoetsen voor, maar er bestaat een risico dat studenten hierdoor geen helder beeld krijgen van hun vooruitgang en de vaardigheden die ze ontwikkelen binnen BA GLTC.

De opleiding stelt voor dat er een lijst wordt gemaakt van de vaardigheden voor studenten, en dat deze afgevinkt worden. Toetsen is belangrijk om aan te tonen dat studenten belangrijke vaardigheden ontwikkelen.

In verband met het Slimmer Academisch Jaar moet er volgens de opleiding ook de planning van toetsmomenten uitgezocht worden. Hoewel minder toetsmomenten inplannen een aanbeveling is van de universiteit en geen eis, moet de opleiding nog de criteria uitzoeken hoe het behalen van vakken gecontroleerd kunnen worden. De opleiding zegt ook dat er algemeen moet worden getoetst en niet expliciet op specifieke vaardigheden, bijvoorbeeld een essay behalen.

Een uitdaging volgens de opleiding is hoe de faculteitsbrede vakken passen in het behalen van leerdoelen.

Thema 3: Voorbereiding op de arbeidsmarkt

Context
De opleidingen kennen feitelijk drie uitstroommogelijkheden:
1. het leraarschap/lerarenopleiding;
2. een carrière in de wetenschap/PhD-traject;
3. andere carrièreperspectieven (bv journalistiek).

De meeste studenten die na de bacheloropleiding Griekse en Latijnse Taal en Cultuur de masteropleiding Oudheidstudies kiezen, stromen uit naar optie 1 en 2. In de bacheloropleiding hebben studenten de mogelijkheid om een Career Minor te kiezen, waarin zij zich verder oriënteren op de arbeidsmarkt en vervolgstudies. Veel studenten die in de bachelorfase al weten dat zij niet verder willen als leraar of in onderzoek, kiezen na de bacheloropleiding een andere master dan Oudheidstudies. Studenten die na de bacheloropleiding wel verder willen als leraar of onderzoeker, kunnen kiezen voor verschillende opleidingen waaronder de master Oudheidstudies, maar ook de onderzoeksmaster en educatieve master. Het portfolio aan opleidingen, en de onderlinge concurrentie daartussen, is regelmatig onderwerp voor gesprek. Dit ontwikkelgesprek richt zich op de vraag welke kansen er naast dit gesprek nog zijn.

Gesprek
Deelnemers zijn het erover eens dat er nog kansen liggen om te verduidelijken welke mogelijkheden studenten hebben buiten het leraarschap en de lerarenopleiding. Dit is relevant voor iedere student, ook voor studenten die al een vastomlijnd beeld van hun toekomst hebben. Een eerste kans ligt in het expliciteren van transferable skills die studenten tijdens de studie opdoen, bv. via de cursushandleidingen. Door zichtbaar te maken wat studenten met hun competenties bij te dragen hebben op de arbeidsmarkt, kunnen studenten meer kennis en zelfvertrouwen ontwikkelen, die zij goed kunnen benutten bij het solliciteren op functies die minder evident in de lijn van de opleiding liggen. Een tweede kans is het delen van inspirerende verhalen van alumni met verschillende carrières. Dit kan bijdragen aan een groeiend inzicht in de mogelijkheden na de opleidingen, zowel voor studenten als potentiële werkgevers. In zowel het expliciteren als transferable skills als het delen van verhalen, zal het aangescherpte profiel van de masteropleiding (met het verder versterken van interdisciplinariteit en de nieuwe nadruk op heritage) moeten worden meegenomen.

Een derde kans betreft de jaarlijkse Career Day die door de faculteit wordt georganiseerd. De opkomst hierbij is momenteel niet erg hoog. Door aan de Career Day een verplichtend element (bijvoorbeeld een kleine taak of reflectie) toe te voegen, zou de opkomst kunnen worden verhoogd. Om ervoor te zorgen dat de Career Day voor studenten ook echt interessant en relevant is, zou het goed zijn om de Career Day te laten organiseren door stafleden die dicht bij de studenten staan en het perspectief van de studenten begrijpen. Ook de aanwezigheid van eigen docenten en alumni kan hieraan bijdragen.